

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 360/2015 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen sijaissyntyisten mahdollistamisesta Suomessa

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Antti Kaikkosen /kesk ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 360/2015 vp:

Mihin toimenpiteisiin hallitus aikoo ryhtyä sijaissyntyisten sallimiseksi Suomessa?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Hedelmöityshoitolaissa (1237/2006) kielletään hedelmöityshoitojen antaminen, jos on syytä olettaa, että lapsi aiotaan antaa adoptoitavaksi. Säännöksellä on pyritty estämään sijaissyntyisyysjärjestelyt Suomessa.

Syyskuussa 2011 valtakunnallinen sosiaali- ja terveydenhuollon eettinen neuvottelukunta (ETENE) antoi lausunnon, jonka mukaan joissakin yksittäisissä tapauksissa lapsettomuuden hoito sijaissyntytyksen avulla voisi olla eettisesti hyväksyttävää. ETENE kuitenkin totesi, että asiaan liittyvien oikeudellisten kysymysten ratkaiseminen vaatii vielä huolellisia jatkoselvityksiä. Oikeusministeriö julkaisi syyskuussa 2012 asiasta arviomuistion (OM Selvityksiä ja ohjeita 52/2012), joka lähetettiin lausuntokierrokselle. Lausuntopalautteen perusteella katsottiin, että kysymys sijaissyntytyksen rajoitetustakin sallimisesta on niin monitahoinen muun muassa hoitoon pääsyn rajanvedon suhteen, että kysymystä on syytä pohtia vielä perusteellisesti. Lausuntopalautteesta on tehty tiivistelmä (OM Mietintöjä ja lausuntoja 6/2013).

Kysymys sijaissyntytyksen sallimisesta on paitsi monitahoinen, myös hyvin herkkä. Pariskunnat, jotka eivät ilman omaa syytään voi saada lapsia, saattavat ymmärrettävästi kokea täyskielion kohtuuttomaksi. He voivat myös hakeutua sijaissyntytyysjärjestelyyn ulkomaille, mikä on riskialtista kaikkien osapuolten näkökulmasta. Toisaalta kokemukset muista maista osoittavat, että sijaissyntytyksen rajoitettu salliminen ei ole lopettanut hakeutumista sijaissyntytyysjärjestelyyn ulkomaille. Lisäksi niin kotimaisiin kuin ulkomaisiin sijaissyntytyysjärjestelyihin liittyy inhimillisiä epävarmuustekijöitä kuten se, että osapuolten tahto voi muuttua kesken järjestelyn. Tämä voi johtaa osapuolten kannalta kestäättömiin tilanteisiin.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 360/2015 vp

Kuten edellä on todettu, sijaissynnytysten rajoitettukin salliminen edellyttäisi asian perinpohjaista arviointia. Tällä hetkellä hallituksella ei ole osoittaa valmisteluresursseja tällaisen arvion tekemiseen.

Helsingissä 21.12.2015

Oikeus- ja työministeri Jari Lindström